

Castell de Montpalau

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Turó de Montpalau, s/n.

Coordenades:

Latitud: 41.642179071289
Longitud: 2.6703590154648
UTM Est (X): 472548
UTM Nord (Y): 4610102

Classificació

Número de fitxa: 08163 - 50
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle: XI-XVIII
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: S'han enrunat diferents murs, entre els quals es troba la torre del homenatge i una paret de les habitacions de l'angle nord del castell.
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: BCIN 1241-MH
Decret 22/04/1949
Data aprovació: dj., 05/05/1949 - 12:00
Número inventari: IPA, núm. 1382
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Difícil
Ús actual: Cultural
Titularitat: Privada
Titular: 08162A00610000
Fitxes associades:

[Jaciment arqueològic del turó de Montpalau](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Montlló Bolart
dj., 18/04/2024 - 09:47

Descripció

Els murs que corresponen al castell medieval defineixen un recinte de planta quadrada, d'uns 28 m. de costat. Són fets amb carreus irregulars disposats en filades horitzontals i lligats amb morter de calç. Els angles són de carreus ben escairats amb una pedra més groguenca que la resta. En el mur de la façana sud, es conserva en molt bon estat una finestra de doble esqueixada, amb arc de mig punt, a l'exterior, i llinda plana, a l'interior. La pedra de la finestra és del mateix material que els escaires de la façana.

Dels murs que tancaven el recinte per la banda est i nord, només es conserva l'arrencada o els fonaments. Manca tot l'angle nord-est. Al centre del castell, sobre un massís de roca, s'alçava una torre cilíndrica, actualment enrunada. Tenia un diàmetre de 6,5 m. i el gruix de les parets era d'1,45 m. El mur de l'angle nord-est fa poc més de 13 m. Està inclinat 45° respecte els anteriors. Als extrems es veu l'arrencada de sengles murs, dels quals el que es troba a llevant, s'uneix amb el mur est del recinte del segle XV. En el punt on s'uneixen aquests murs i l'esmentat primerament, hi ha les restes de la capella. Aquesta es troba situada en un nivell inferior al del mur del segle XV, que sembla inutilitzar-la, mostrant que és posterior.

Hi ha restes d'un segon recinte construït posteriorment, potser al segle XV.

Observacions:

Fora del recinte murat hi ha les ruïnes de l'antiga capella del castell, dedicada a Sant Miquel, actualment coberta en la seva totalitat per la vegetació.

Història

Documentat el 1082, quan Umbert Odó i la seva muller Sicardis, senyors del Montseny, juraven fidelitat al comte Ramon Berenguer I pels castells de Montpalau (Mont Palaz) i Gironella. Castell termenat. A Umbert i Socardís els succeí en el senyoriu del castell, el seu fill Guillem Umbert. L'any 1088 estava casat amb Guillerma.

Durant el segle XII, els vescomtes de Cabrera van anar adquirint el ple domini de la jurisdicció de Montpalau, possessió que van mantenir fins l'any 1574, quan es ven a Francesc de Montcada, marquès d'Aitona.

Durant el segle XVII, la batllia de Montpalau comprenia els termes de Pineda, Sant Pere de Riu, Hortsavinyà, Sant Pol, Canet, Calella, Sant Cebrià i Sant Iscle de Vallalta. Dels Montcada va passar, per via matrimonial, als ducs de Medinaceli (segle XVIII).

Fou Bernat de Cabrera que reparà al segle XIV el castell. Se suposa que en aquesta època és quan el castell rebé l'estructura arquitectònica que actualment s'albira malgrat el seu enderroc. Dels Cabrera passà, per venda, als Montcada (1566), i d'aquests passà, per via matrimonial, a la casa ducal de Medinaceli (1756).

Bibliografia

ALMAGRO, M; SERRA RÀFOLS, J de C; COLOMINAS, J. (1945). Carta Arqueològica de Espanya: Barcelona; Madrid: Instituto Diego Velázquez CSIC.

BENITO, Pere; BOLÓS, Jordi; MARTÍ, Cristina i JUHÉ, Enric (1992). El castell de Montpalau. Pineda de Mar. Dins Pladevall, Antoni Font (dir.) *Catalunya romànica vol. XX (Barcelonès, El Baix Llobregat, el Maresme)*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, pp. 508-509.

CATALA i ROCA, Pere; BRASÓ i VAQUÉS, Miquel; i OLIVER, Joan Maria (1967). Castell de Montpalau. Dins *Els castells catalans*. Vol. I. Barcelona: Rafael Dalmau editor, pp. 689-702.

GAVÍN, Josep Maria (1991). *Inventari d'esglésies, Maresme, núm. 24*. Barcelona: Editorial Pòrtic.

MALUQUER DE MOTES, J.; HUNTINGFORD, E.; MARTÍN, R.; RAURET, A. M.; PALLARES, R.; VILA, M. del V. (1982). *Catàleg provisional dels poblats d'època ibèrica al Principat*. Institut d'Arqueologia i Prehistòria, Nacrem, núm. 2. Barcelona.

MARTÍ, Cristina; JUHÉ, Enric i PLADEVALL, Antoni (1992). Sant Miquel del castell de Montpalau. Pineda de Mar. Dins Pladevall, Antoni Font (dir.) *Catalunya romànica vol. XX (Barcelonès, El Baix Llobregat, el Maresme)*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, pp. 509-510.

MIQUEL VIVES, M.; SUBIRANES i FÀBREGAS, C. (1990). *Memòria del camp de treball del Castell de Montpalau (Pineda de Mar, Maresme)*. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia. Núm. reg.: 455.

SANMARTÍ, Joan (1987). *La Laietania ibèrica. Estudi d'arqueologia i d'història*. Universitat de Barcelona.

SERRA RÀFOLS, J. de C. (1932). "Llocs d'habitació ibèrics de la costa de Llevant", dins *Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans, 1927-1931, VIII*. Barcelona.

SERRA RÀFOLS, J. C. "El poblamiento de la Maresma o Costa de Levante en la época anterromana", dins *Ampurias IV*. Barcelona.

SOLER i CASELLAS, Albert (1978). "Estudi preliminar de les troballes romanes a Can Roig (Pineda de Mar)", dins *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia del Maresme*, núm. 5-6, pp. 157-166.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)
[Pobles de Catalunya.](#)

